

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan srečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K., za pol leta 13 K., za četr leta 6 K. 50 h., za eden mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 29 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h. za eden mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpoliljave naročnina se ne ozira — Za oznanila se plačuje od piterostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h., če se dvakrat, in po 8 h., če se trikrat ali večkrat tiska — Dopisi naj so izvole frankovati. Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafliovih ulicah št. 8, in sicer uredništvo in nadstropju, upravljanje pa v pritličju. — Upravnosti naj se blagevo ijo pošljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Marodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ali je mogoče sporazum-ljenje z Lahi?

(Pise Adriaticus.)

II.

No, vse bi morda Slovan v svoji dobroščnosti odpustil, segel bi morda celo v roko Lahi, ako bi mu jo isti ponudil v pošteno spravo. Ravno gledé pravih namenov avstrijskih Lahov pa so naši rojaki po drugih kronovinah v veliki smoti.

S sporazumljenjem nočejo Lahi dosegči sprave, temveč narodno smrt našega naroda v avstrijskem Primorju.

V tem oziru treba spregovoriti odkritosčno besedo. Kadarkoli omenja kak primorski slovenski ali hrvaški politik iredento, ga oblepljejo Lahi z očitanjem denuncijantstva in špionaže in včasih se jim pridružujejo celo kratkovidni izvenprimorski Slovani, češ, da nismo mi poklicani braniti obstanaka in celokupnosti Avstrije. Do tega prepiranja so prišli tudi primorski Slovani in morda prej nego dotični naši izvenprimorski rojaki; no ti poslednji pozabljajo, da se nam v borbi proti iredenti ne gre za koristi Avstrije, temveč edino in izključno le za naš lastni obstanek. O tem menda vendar ni dvoma, da bi naše slovensko Primorje pod laško korno čakala usoda beneških Slovencev, to je sigurna na rodna smrt. Da bi pa mi, vkljub temu, nasproti našemu najnevarnejšemu sovražniku, namreč laški irediti, zatiskali oči le, ker je naš javni nastop Lahom neprijeten, to more od nas zahtevati le tista hina v skala laška politika, ki na Dunaju liže roke avstrijskim ministrom, doma pa pravila tla za odrešenje.

Seveda se v izvestnih, zlasti viših vladnih krogih zanikuje obstanek irediti, ali se isto prikazuje le kakor otročjo fantazijo nezrelih mladeničev. Kdor kaj takega trdi, enostavno ne pozna razmer in so naši vladni organi v svoji slepi brezkrnosti podobni tistim ruskim konzulom na Japonskem, ki so šele po prvem strelu iz japon-

skega topa spoznali, da so se Japonci celih deset let pripravljali na vojno proti Rusiji.

Želja po združenju neodrešenih laških dežel in laškim kraljevstvom je tako naravna, da bi se morali le čuditi laškim politikom, ako je nebi gojili. Tista narodnostna ideja, ki je izsilila odstop Lombardije in Venecije, se ni ustavila na trentinski in furlanski meji in, kdor upa, da si pridobi Avstrija sreca laških rodoljubov s kulturnimi in gospodarskimi dobrotnami, temu bodi povedano, da velja še danes, kar je l. 1857., ko je avstrijska vlada v takratnih laških provincijah zapričela politiko dobrohotnosti, zaklical Manin v imenu in zmislu vseh laških rodoljubov, namreč: „Noi non chiediamo che l’Austria diventi più umana, noi chiediamo che se ne vada“. (Mi ne zahtevamo, da postane Avstrija bolj človeška, mi zahtevamo, da se pobere.)

To združenje z materjo Italijo je edini cilj vse laške politike v Avstriji. Naravni predpogoj za tako združenje pa je seveda laški značaj pokrajine, za katere se odrešenje zahteva. Na Trentinskem je v tem oziru vse v redu, ker je vse prebivalstvo čisto laške narodnosti; na Primorskem pa je večina prebivalstva slovenska. Slovani so ovira uresničenju one lepe ideje. S vsemi silami delajo zato in morajo delati laški politiki na to, da se to prebivalstvo čim prej poitalianči. To je razlog, zakaj Lahi niti v cisto hrvaških ali slovenskih krajih ne dovoljuje nobene narodne šole, in to je razlog, zakaj se Lahi sploh tako besno protivijo vsakemu bodisi tudi najneznatnejšemu življenskemu znaku slovenske narodnosti v političnem, sodnem, šolskem in celo zasebnem življenju.

No, vkljub vsej nasilni italijanizaciji, vkljub vsemu brutalnemu zatiranju slovenskega življa noče slovenska narodnost dovolj hitro poginiti. Zato so prišli v Italiji na novo misel. Ricotti Garibaldi, katerega nastop nikakor ni tako smešen, kakor hočejo dati razmeti izvestni avstrijski časopisi, je

sprožil idejo slovansko laškega sporazuma. Kar se ni posrečilo sili, to naj bi doseglo prijateljstvo. Jugoslovani naj bi se glede jezikovnih mej sporazumeli z Lahi in se z njimi zvezali proti skupnemu sovražniku s severa. Med Lahi in Jugoslovani se gre le za „regolazione dei confini“, so nam tolmačili Garibaldi in njegovi prijatelji to novo idejo.

V Italiji, kjer so razumeli takoj pravi pomen te „regolazione dei confini“ in kjer je od najvišjih krogov do zadnjega gimnazialca vse, vkljub vsemu oficijalnemu prikrivanju, navdušeno za priklopjenje še neodrešenih bratov, je bila ideja seveda takoj z največim odobrenjem sprejeta.

A tudi tukaj, glejte, so se našli med Dalmatince, zlasti v Trstu bivajočimi, jude, ki so šli v Italijo in so sklenili z Garibalдijem formalen pakt. Italijanom prepustijo Jugoslovani (kateri?) vso slovansko Primorsko do Liburnije, dočim se Lahi odrečejo svojim aspiracijam na Reko in Dalmacijo. Kakor se vidi, bi se ta „regolazione dei confini“ vršila na izključno škodo naših primorskih Slovencev in Hrvatov, kajti v Dalmaciji nimajo Lahi takoj in tako nič več iskati. Naš primorski Slovane bi se enostavno žrtvovalo. To se nam seveda ni tako očito povedalo, pač pa se je v nekem listu začelo propagando delati za laško-slovensko prijateljstvo. Le sreča je bila, da se pri nas čitajo tudi časopisi iz bližnjega kraljevstva in da se pri nas le predobro zna, kak namene imajo tista društva, katerih predsednik je Garibaldi.

Mi primorski Slovani smo res pov sod zatirani in zanemarjeni, v kulturnem in gospodarskem oziru, no, toliko življenske moći imamo vendar še v sebi, da se Garibaldiju in njegovim slovanskim (?) prijateljem na ljubo še ne odrečemo pravici do življenja. „Regolazione dei confini“ je res potrebna, no tu se more izvršiti le v zmislu, da ostanejo Slovanom vse pokrajine in vse mesta, ki ležijo na slovanski zemlji in ki so, le po zaslugu avstrijske birokracije, deloma zadobila navidezni laški značaj.

Medicejeva v florentinski meniški cerkvi. Ne umrlega kip, ampak posebljen princip njegovega življenja krasil grob, princip lepote zdravega, močnega telesa, ki je vodil in določeval življenje temu solnčnolepemu tropu zpoznele pogonov. Kolosalni so ti spomeniki, nadnaravno veliki kakor faraonski! A med tem ko oni v svojih stegnjih, strmih formah revolitajo, da je moralna podleči ta kolosalna sila, so ti v vseh krasnih globicah telesa žalostni, da te velike, izvanredne lepote ni več — in melanholija je razlika nad grobom.

Oč protesta, preko melanholije do resigniranega priznanja neobhodnosti smrti — tako je doslej žaloval človek po svojih drugib.

Pogan je zidal umrlih piramide, dolbeli sarkofage, stavlil krasne hrame z okraski in ornamenti, dejal jim je s seboj hrane in jim daroval žrte, žene in sušoje. Kristijan ni potreboval ne hiše in tudi ne slug s seboj. On je šel leč samo začasno, samo do dne, da ga vzbudi trobenta in iz prahu vzevete njegovo truplo v večno življenje. Ne samo duh, tudi

Lahi ne potrebujejo našega Primorja, mi Jugoslovani pa smo brez morja in brez Trsta odrezani od sve tovrega prometa. Šele kadar pridejo Lahi do tega spoznaja in nam naše pravice do našega Primorja priznajo, šele takrat bo mogoče mislit na sporazujenje. Do takrat pa se moramo boriti, tudi če bi bil naš boj obopen kakor oni portarturski junakov.

Pripomba uredništva: Ta zanimivi članek smo rade volje priobčili, vendar s pridržkom, da s tem statiče našega lista ni definitivno in za vselej vezano.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Odporna s la Port Arturja.

Berliner Lokalanzeigerjeva se poroča iz Mukdena: Na usodo Port Arturja se od tu sicer ne bo moglo več vplivati, vendar pa so v ruskih glavnem taborišču prepričani, da se bo portarturška posadka borila z do sedanjam junastvom do skrajnosti. Upa se, da bo notranje mestno obzidje z 10 metrov globokim jarkom v kratkem popolnoma zgrajeno in se bo še lahko držalo v slučaju, aki bi tudi že padli vsi notranji fori. Celo v slučaju, da bi Japoneci osvojili notranje mesto, se obrežni fori še lahko drže več dni, da Japoneci ne bodo imeli časa, nebrežnih utrd popraviti pred prihodom baltičkega brodovja na bojišče. Ako bi bila tudi resnična vest, da portarturška posadka šteje samo še 4000 mož, vendar bi ta okolnost nikogar preveč ne vznemirjala, ker postaja tudi obrambas črta od dne do dne do kraja.

Novi navali na trdnjavu.

Standard se poroča iz Tokija: Japoneci so trdnjavu od 15 do 17 t. m. neprestano obstreljevali. 17. t. m. se je Japoncev posrečilo razdejati zunanje okope forov Erlungšan in Sunšušan. Ustoli so tudi, kateri se povedati Daily Telegraph, skoro vse ruske puške na stroj in nasipe. V Tokiju pričakujejo vsak trenutek vesti, da so padli v japon-

ske roke fori Erlungšan, Sunšušan in Kikvašan. Zatrjuje se, da so Japoneci v petek že osvojili glavne okope fora Sunšušan.

Smrdeče bombe.

Po kitajskih poročilih namenava Japoneci, kakor se javlja iz Čfua, 24. t. m. ponoviti splošni napad na Port Artur, in sicer v prvi vrsti na for Ičan.

Japoneci međejo v ruske okope dolge, klobasam podobne ročne bombe. Ako se bomba razpoli, izpuhajo iz nje različni plini, ki vsakogar, ki je v bližini, omotijo, a sicer prav nič ne škodujejo.

Po poročilu h potnikov, ki so došli iz Daljnega, pa so Japoneci splošni napad na Port Artur obnovili že 18. in 19. t. m., vendar se še ne ve s kakšnim uspehom.

Neki japonski uradnik pa je odločno izjavil, da v zadnjem času vobče ni bilo nobenega splošnega napada na trdnjavo. Dotične vesti iz Daljnega so nastale, ker je dobil general Nagi več novih vojev, med temi tudi 7. divizijo, na pomoč; vsi ti voji so takoj odšli k fronti. —

Neki Danec Romberg, ki je služboval v ruski mornarici v Port Arturu, je brzojavil iz Čfua v Kodanj, da se mu je posrečilo na nekem kitajskem čolnu uteči iz Port Arturja in dospeti v Čfu.

Poročilo generala Kuropatkina.

General Kuropatkin poroča: V noči na 20. t. m. je bilo ob fronti vse mirno. V noči s 16 na 17 t. m. je oddelek naših prestoljnih lovcov, ki so rekonoscirali na našem levem krilu, opazil japonsko predstrajo 26 konjenikov in pešcev, ki so se nastanili v nekem kitajskem selišču. Našemu oddelku je poveljal neki poročnik, ki je svoje ljudi navdušil, da so sklenili, dotedno selišče razdejati. Strelje lovcii so se odpravili proti dočni vasi z namenom, z ročnimi granatami, napolnjenimi s pirosklinom, razstreliti vas v zrak. Posredilo se jim je obiti sovražne predstrže,

merno mnogovrstnost, ki se imenuje ljubo življenje. Voz se nagiblje, pozibava in pomici navzdol, bedro, varno in neprestano navzdol... tjadol v one mrgele mase ognjev, luči, sene... v to šumenje in vrvenje, med te smele in samozavezne glasove, v ta pogum, ki dviga krogov, to množice, jih žene, bodri, pobira s tal, verznavata iz prahu in nosi na včino, ponosno kraljuje v ozračju in smelo zroči, k zvezdam...

In gledal sem to Jakobovo lešivo, na katere slednjem klinu stoe na lik angelom — aere perennius — nositelji in vrtilci ter izbraniki Njega. Gledal sem ta spomenik, ki bi ga ne bilo brez nas in ki zato na njem stajamo od smrti, čim smo umrli — v večni sodni dan in večno življenje Njega, po katerem smo in bomo večno — Duha.

Ia po nikomer nisem žaloval. Ampak šel sem v mesto in pred spomenikom človeškega duha, ki ga ima tu in po vsej zemlji, sem obhajal praznik Njega in spomin njih, ki so bili Njegove neumarjocene — verne duše.

(Dalej prih.)

LISTEK.

Izprehodi po Parizu.

Pise dr. Ivan Prijatelj.

V Parizu, na Vseh verneh duš dan 1904.

(Dalej.)

Cloveška reka me nese proti izhodu. Na obrazu vseh je viden mrak mrtvaških senc, zakaj z vsakim obiskovalcem gre mrtvec. Ali samo do vrat. Kvečemu še nekoliko korakov na ulico. Nato pa se začno obrazi oživljati, sledovi živih tovarišev in spremjevalcev se pojavljajo na njih, onih malih vsakdanjih skrbi, ki večejo množice in njih intereset: kako bi prej prišli domov, da bi bila zamudili tega in onega, da bi bila večerja ob te in tej uri, da bi jih prebolgo ne čakala ljubica.

A z menoj gre še dalje Bartholomejeva mrtvaška procesija. Njeni detailji bledo, a zato se mi črta njen bistvo v tem globočjih linijah pred očmi. Pred seboj vidim izčrpana, slabotna, potrta telesa, in zemlja jih vleče k sebi. Minutnem odpor, mal

pospeti v selo in tamkaj začati dőtične granate, ki so takoj eksplodirale. Eksplozija je unišila vse selo in alarmirala celo japonsko vojsko, ki je takoj na celi črti odkrila ljudi ogenj na načelne pozicije. Na tise mesta došla japonska stotnja je med razvalinami iskala mrtvecev in ranjencev.

Z mandžurskega bojišča.

»Lokalanzeigerje« se poroča iz Mukdena: Operacije sicer mirujejo, a vendar to najbrže pomeni samo tičino pred nevihto. Obe armadi si stojite v strelavi daljavi nasproti; njih fronta se razprostira na 60 kilometrov. Bitka ob reki Šahu se takoreč nadaljuje že mesec dni.

V sprednjih vrstah so vsi vojniči in dan pripravljeni na boj in leže v okopih. Za njimi se nahajajo rezerve, ki so nastanjene v podzemskih jamah, ker so kitajske hiše večinoma tako razdejane, da ni mogoče v njih stanovati.

Na japonski strani vlada živahno gibanje, vendar pa se ne more nícesar pozitivnega izvedeti o japonskih načrtih. Med obema armadama je nastala nekaka neutralna zona, kamor obe armadi hodita po vodo, ne da bi druga drugo obstreljevali. Ruski vojaki prenašajo s čudovito vstrajnostjo zimske strapace. V Mukdenu so se razmere poboljšale. Kitajci so zopet odprli svoje prodajalnice in si mnogo zaslužijo, ker pre skrbujejo z živili rusko armado, ki vse točno plačuje.

Iz Mukdena se poroča: Boji zadnje dni so bili zelo ljuti. Japonci so izgubili pri nekem naskoku na ruske pozicije nad 100 mož. Vse kaže, da so važni dogodki pred durmimi.

»Morning Post« poroča, da so se Rusi pred japonskim desnim krilom združili z glavno armado z namenom, da bi napadli japonski center. Japonci so to opazili in so jeli prodirati proti ruskim pozicijam. Tudi japonsko levo krilo se je jelo gibati in pričakuje se nova velika bitka.

Zajet nemški parnik.

Reuterjev urad javlja iz Tokija: V soboto 19. t. m. zjutraj je opazilo japonsko brodovje, ki je križarilo pri Jentaju, nemški parnik »Batajan«, ki je plul v smeri proti Port Arturju. Topničarka »Tatsuta« je parnik ob 5. uri zjutraj dohitela in ga preiskala. Na krovu je imel veliko maožino zimske oblike, odej, zdravil in konzerviranega mesa. Kapitan »Batajan« je sicer zatrjeval, da pluje v Inkov, a kljub temu se je ladja zaplenila in poslala v Saseho.

Izgredi russkih mornarjev?

»Daily Express« ve povedati, da so russki mornarji na Kreti povzročili velike izgrede. Pijani oficirji in vojaki so razgrajali po ulicah in napadali mirno prebivalstvo.

Ubitih je bilo pet mornarjev, 40 pa jih je desertiralo. Tako poroča

»Daily Express«! Kajpak samo čisto zlato!

Anglež o rusko-japonski vojni.

List »Daily News« ima za svoga vojnega dopisnika mr. Halesa Mr. Hales se boji, da bo kmalu ko ne angleški japonski zvezni, ker se Japonska trudi, da bi ona vladala po azijskem morju. Japonska je ljubosuma na Angleško in pride dan, ko si bodo angleški in japonski vojaki stali sovražno nasproti. On je popolnoma prepričan, da so bile vse dosedanja japonske zgube zamolčane. Tako je n. pr. — pravi ta vojni po-ročevalc angleškega lista — pomorska bitka pri Čemulpu bila od angleških listov popolnoma lažljivo opisana. Ruska križarka »Varjag« je potopila dve japonski topničarki, je poškodovala eno japonsko križarko in potem seje »Varjag« skušal obrniti in se zagnati v japonsko okopnjo in jo pogresniti. Pri tem pa se je pokvaril »Varjag« stroj in je bil vsled tega prisiljen vrneti se v loko. Vsi dosedanja opisi to bitke so bili popolnoma zlagani. Vsa poročila o slabem ravnanju Rusov s prebivalci Mandžurije niso drugega, nego izmišljene laži. Mr. Hales pravi, da ima mnogo fotografij, iz katerih je razvidno, kako zveriško so potopili japonski vojaki in japonski oficirji s prebivalci Mandžurije. Kitajci, ki so se branili prevažati Japoncev vojni material, so bili od poslednjih samo za eno glavo skrajšani. Kar se pa tiče vohunstva, ne doseže Japonev nikdo na svetu. Že sedem let pred vojno so preoblečeni japonski oficirji prepotovali vso Mandžurijo in Sibirijo. Pri russkih uradnikih in oficirjih so nastopali službo težakov in so previdno brakali po knjigah, prtljagah in ključih šifrirnih telegramov in so spoznali tako tudi ruske signale. Japonska je vedela za vsako patrono in za vsako puško, ki jo je odpola Rusija v Mandžurijo. Ona je dobro vedela, kako daleč nesejo russki kanoni in kje so nastavljeni, in prav radi tega je velik čudež, da se jim ni še posrečilo vzeti Port Arturja. Pogrešeno je tudi, ako se preveč čista japonsko junasťo, ker Mr. Hales se je prepričal na lastne oči, da ravno russkega vojaka ne dosega v junaštvu noben drugi. Ako so se Russi tudi umikali, storili so to le, ker je bil ta vojni načrt od russkega vodstva že prej natančno preračunjen; drugače bi bilo Japoncev nemožno prekorati reko Jalu, dasi so imeli Russi tam samo 10000, Japonevi pa 35000 mož. Vztočno sibirski streli so bili kar divji, ko so videli, da se je dovolilo Japoncev prekorati to reko in se niso nikakor hoteli umakniti. Streli so pustili ta dan od avtoma 3000 mož 1800 mrtvih na bojišču in oficirji so jih moralni s sabljami siliti, da so se umaknili.

Konklave l. 1903.

III.

(Dalje.)

V konklavu leta 1903. je igrala odločilno vlogo avstrijsko ogrska monarhija.

Vobče se misli, da je med Vatikanom in med Avstrijo vedno vladalo najlepše in najtrdnejše prijateljstvo. Navidezno je to resnično. Avstrija je bila vedno in je tudi že danes prav elidorado klerikalizma, in to poglavito zaradi tega, ker je dinastija stala in stoji na strani rimskih klerikalcev. Razmerje med Avstrijo in med Vatikanom pa ne izvira iz same ljubezni, nego iz enakosti interesov. Vatikan je vedno izkoristil Avstrijo in Avstrija je izkoristila Vatikan — časih so pa intereski kolidalni in tedaj so nastale prav brezobzirne vojne. Čim je nastala trozveza, se je to razmerje premenilo.

Papež se ni šudil, da sta se iz strahu pred Francijo združili Italija in Nemčija, ali da je ti zvezni pristopila tudi Avstrija, to je njega in ves Vatikan silno bolelo. Saj je tudi očitno, da alianca med Avstrijo in med Italijo pomeni ne le formalno priznanje, da je Rim last Italije, nego nalaga

Mr. Hales sam opozara Angleščin, naj ne jemljojo za čisto zlato, kar se lepega pripoveduje o Japoncih.

Namestniška kriza v Dalmaciji.

Dunaj, 21. novembra. Tekom tega tedna bodo dalmatinski državni poslanci vprašali ministrskega predsednika, kako misli rešiti namestniško krizo v Dalmaciji. Vprašanje bodo podpirali jugoslovanski poslanci, Čehi in Italijani. Posl. Biankini je izjavil, da je ministrski predsednik po vedal neki ugledni osebi, da se baron Handel mora odpoklicati. Namestnik si vzame kmalu dopust za nedoloden čas. Za sedaj prevzame vodstvo namestništva dvorni svetnik Narbelli. Ministrski predsednik baje hoče istočasno rešiti namestniško zadevo na Tirolskem, Moravskem, Kranjskem in v Dalmaciji.

Italijansko vseučilišče.

Dunaj, 21. novembra. Vlada vztraja pri svoji predlogi, da se italijanska pravna fakulteta ustanovi le v Roveredu. Ako bi poslanska zbornica sklenila, da se italijansko vseučilišče ustanovi v Trstu ali Tridentu, vlada takrat zakona ne predloži se sarju v odobritev.

Dunaj, 21. novembra. Vlada se brani, da bi zaprla italijansko pravno fakulteto v Inomostu, ker bi na ta način italijanski dijaki, ki so vpisani na fakulteti, izgubili pol leta.

Kritični položaj na Ogrskem.

Budapešta, 21. novembra. Na veliki nedeljski skupščini liberalnega meščanstva v Budapešti je ministrski predsednik poudarjal v svojem govoru, da se je s spremembou poslovnika kriščanske skupnosti vzdružil vodstvo. Ako bi poslanska zbornica sklenila, da se italijansko vseučilišče ustanovi v Trstu ali Tridentu, vlada takrat zakona ne predloži se sarju v odobritev.

Budapešta, 21. novembra. Tudi nasprotnikom je imponiralo, kako je nastopal po shodu ministrski predsednik grof Tisza. Dasi so od vseh strani letale proti njemu snežne kepe in tudi kamenje, je odpravil policaje iz svoje bližine z besedami: »Saj nisem tat! ter šel peš obiskat ministra grofa Khuena, od tam pa se vkljub demonstracij pol ure sprehal, preden je odšel v svojo palačo.«

Budapešta, 21. novembra. Predsednik poslanske zbornice pl. Percezel je izjavil: »Ostanem na svojem mestu ter bom podpiral ministrskega predsednika v njegovem prizadevanju, v kolikor se tiče obnovitve reda v zbornici, vendar pa bom predsedniški sedež rad zapustil, ako je s tem zbornici zagovorljeno mirno delovanje.«

Budapešta, 21. novembra. Opozicijski listi smatrajo grofa Tisza za izgubljenega ter poročajo, da pooblasti cesar bivšega ministrskega predsednika Wekerla, da se pogaja z oponicijo.

tudi katoliški: Avstriji dolžnost, z mečem braniti, da bi se Italiji Rim vzel in da bi se obnovila papeževa država.

To je skelelo in holelo. Avstrija je s tem pustila na cedilu rimsko cerkev, zavrgla vse svoje tradicije in končala starodavno svojo politiko, delati na pomnožitev papeževe oblasti zato, da se ne ustanovi in ne utrdi italijanska narodna država.

Vatikanski krogi so bili tako iz sebe, da so hoteli kar pretrgati diplomatično zvezo z Avstrijo. Samo političnemu taktu avstrijskega poslanka grofa Paara se je zahvaliti, da se to ni zgodilo. Avstrijski narodi pač lahko brdko občalujejo, da se diplomatska zveza ni pretrgala. Ako bi se bilo to zgodilo, bi bila Avstrija seveda odgovorila z represijami in — danes bi klerikalizem več ne moril narodov.

Ko je Vatikan uvidel, da napravi sam sebi največjo škodo, da pretrga diplomatsko zvezo z Avstrijo, je začel zahtevati, naj Avstrija slovesno izjavlji, da aliančna pogodba z Italijo ne obsegata ničesar, kar bi kazalo, da Avstrija več ne zahteva, naj se obnovi papežka država. Razume se samo ob sebi, da dunajska vlada take izjave ni hotela dati.

Tedaj je začel Vatikan zavratno, hudo vojno proti Avstriji in vatikanško časopisje je celo osebno grdiščo cesarja Franca Jožefa in ga imenovalo med drugim celo avstrijskega Karia Alberta. Franc Jožef gotovo ni bil nikdar sovražnik Rima, a primerjali so ga s Karлом Albertom, ker ta v svojem političnem delu, kakor v svoji rodovini ni imel sreče. Pa pri tem ni ostalo. Papeški nuncij na Dunaju je mobiliziral klerikalno armado in klerikalci vseh narodnosti so v korist Rima delali svoji lastni vladki, kjer so mogli težave ter ji metali polena pod noge. Tedaj je tudi kardinal Rampolla rekel kardinalu Varnetelli: Po sklepih in načrtih rimsko cerkev je Avstrija obsojena, da se razbije.

Vatikan je mislil, da na ta način prisili dunajske kroge, da po pretelu dobe, za katero je bila sklenjena aliančna z Italijo, te aliančne več ne obnovi. Vatikan je bil trdno prepričan, da je to alianco razobil. Dunajski nuncij je bil to kot zagotovljeno stvar sporočil v Rim. A vsa ta upanja so se izjavljala. Kar naenkrat so listi sporočili, da je pogodba obnovljena. Papež je postal nekega kardinala k

Budapešta, 21. novembra. Združena oponicija je imela skupno sejo, v kateri se je odobril manifest na kralja in na narod. V manifestu na kralja se isti prosi, naj ministrskemu predsedniku odtegne zaupanje, ker je vsekakor zlorabil to zaupanje s tem, da je s kraljevin reskriptom podpiral protustavni atentat.

Budapešta, 21. novembra. Iz liberalne stranke je izstopil tudi vodja agrarcev grof Karolyi. Izstopivši poslanci pa se za sedaj ne bodo združili v lastno stranko, temuč ostanje kot desidentje izven strankine zveze.

Budapešta, 21. novembra. Bivši poljedelski minister dr. Daranyi, ki zastopa v državnem zboru drugi mestni okraj, je sklical včeraj svoje volilce na shod, da jim sporoči svoj izstop iz liberalne stranke. Njegovi volilci, ki so skoraj sami ministrski in državni uradniki, so izjavili enoglasno, da odobravajo postopanje svojega poslanca ter mu za izstop izrekajo priznanje.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 21. novembra. Civilna agenta Avstro Ogrske in Rusije sta izdala uradno poročilo o dosednjih uspehih reformne akcije. Poročilo poudarja, da je prebivalstvo takoj od začetka prav razumevalo koristi reformne akcije ter se je obražalo s prošnjami in pritožbami do civilnih agentov. V prvih polovici leta se je rešilo ravno 6000 tehkih pritožb. Vzajemno delovanje civilnih agentov z inozemskimi orožniškimi častniki je zbudilo pri prebivalstvu zaupanje, obenem pa tudi vplivalo na oblasti, da so uvidele, da je povrnitev k prejšnjim razmeram izključena. Splošni položaj se je vidno izboljšal. Beguni se neprestano vračajo domov. Do avgusta se je vrnilo 6000 oseb. Ovire za reformno akcijo so upiranje turških vladnih krogov, revolucionarna propaganda, sovraštvo med raznimi kraljanskimi elementi in finančni položaj. Kmetsko prebivalstvo opravlja zopet redno svoje posle in trgovina se je zopet lepo povzdignila. Glavno skrb bo treba sedaj obrniti deželnim financam. Dohodki treh makedonskih vilajetov bi lshko dali po proračunu vrhovnega nadzornika Hilmi paša na leto 15 milijonov prebitka. Vsled zvišanja vojaške posadke in ker iz državnih blagajn ni rednih prispevkov, je finančni položaj narančnost obopen. V celi zadnji dobi ni bilo mogoče redno izplačevati ne uradnikov, ne vojakov, ki imajo vedno za tri do štiri meseca plača na zaostanku. Vrhu tega je poprava razrušenih kmetiških hiš neobhodna potreba. Letna potrebščina za makedonsko orožniško službo je že potom otomanske banke zagotovljena. Pri orožniških je 23% kristjanov. O orožniških ni bilo dosedaj nikakih pritožb. Tudi običajna nasiljava Arnautov proti kraljanskemu prebivalstvu ob mejah

so se precej zmanjšala, pri čemer je voda zelo energično postopala. Pri upravnih in justičnih reformah se je številu uradnikov pomnožilo ter so se tudi kristjanski elementi pritegnili v državno službo, a slabo uradništvo se je iztrbilo. Do konca julija t. l. je bilo namenjenih 311 kristjanskih uradnikov. Nad 2000 poltičnih »zločincev« je bilo pomilovanih. Tudi za reformo desetine so se izdelali načrti po nasvetu Hilmi paše.

Carigrad, 20. novembra. Rezerviste, ki so avtočasno v Solunu hudo razgrajali zaradi zaostale plače, so prepeljali v Smirno, ker so jih v Carigradu bili. Od tam so jih prepeljali z ladjo v Trapezunt, kjer pa so takoj zopet začeli razgrajati pred vladnim poslopjem ter niso odšli, dokler se jim na ukaz iz Carigrada ni izplačalo 1500 funtov dolžne plače.

Francoski ministri.

Pariz, 21. novembra. Justični minister Vallé je predsedoval danes v Epernay ljudskemu banketu ter imel govor, v katerem je poudarjal, da so vsi ministri sležni in brez izjemne pripravljeni, sodelovati pri emanzipaciji posvetne oblasti. Vsak žrtvuje svoje posebno naziranje v korist skupnega cilja. Ma ocitanje, da dela skupno s socialisti, je odgovarjal minister, da ima pravico z vsakomur se družiti, ki služi republiki ter je pripravljen delovati za izvedenje vladnega programa. — Tudi trgovinski minister Trouillet je naglašal v svojem govoru, da je ministrstvo glede kongregacijskega vprašanja popolnoma edno. To je največji čin reprezentacije zadnjih 34 let. Prepričan je, da postane protiklerikalna politika zmagovalje radikalne stranke. — Mornar minister Pelletet je proslavil delovanje Combesovega ministrstva, kojega prijatelji so tudi prijetljivi republike. On je za to, da se odkritoščenim katolikom prepusti popolna svoboda.

Vstaja v nemški Afriki.

Berlin, 21. novembra. General Trotha poroča iz Windhucka, da je v bitki pri Ombakhi 18. t. m. padel poglavjar Isel Kavizeri. V njegovem žepu so dobili pismo njegovega sina, ki mu poroča, da so waterberški Hereroji popolnoma uničeni ter jih je 300 poginilo v peščeni puščavi. Iz Kapstadta je prispeval v Svakopmund 150 Burov, ki bodo Nemcem služili za voditelje transportnih kolon. Tudi v sosednji nizozemski koloniji so se začeli puntati domačini ter so pomorili 23 farmarjev.

Dopisi.

Iz Gornjega grada. Gornjogradske učiteljske društvo je imelo v svoj letni občni zbor v soboto dne 19. t. m. v St. Janžu pri Rečici. Zbranovanja se je udeležilo skoraj vse

Dalje v prilogi.

okrajno učiteljstvo. Na novo je društvo pristopil g. Radivoj Tušak, učitelj v Mozirju. Kot gostje bili so navzoči gospica F. Zmrzlkar, novoimenovana učiteljica v Dramljah, gospe Dedič in Kelc. Po običajnem nagovoru predsednikovem prečital se je zapisnik zadnjega zborovanja. Nato je zastopnik učiteljstva v okr. šolskem svetu g. Kelc obširno poročal o delovanju te korporacije. Na predlog g. Praprotnika se obema učiteljem v okr. šolskem svetu izreže zahvala za trud. Nadalje se je razpravljalo o sadnih razstavah in zlasti o oni v Radovljici in Duseldorfu. O risanju po novi takezvani Tomašičevi metodi je govoril g. Kocbek, ki je razkazoval mnogo slik, izvršenih na podlagi te metode. Vsi zborovaleci so bili edini, da je to ena najboljših dosedaj znanih metod. V gornjegrajski žoli se je že začelo po tej poučevati in je pričakovati najboljših uspehov. Tajnikovo poročilo, kakor tudi blagajnikovo se je sprejelo z zadovoljstvom. Dohodkov je imelo društvo v minčlem letu 67 K. Bilo bi jih lahko več, ko bi vsi člani redno plačevali. Volitev novega odbora. Ostal je stari odbor z majhno spremembijo. Predsednik g. Ivan Kelc, nadučitelj v Novi Štifti; podpredsednik g. Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu; blagajnik g. Peter Wudler, nadučitelj na Ljubnem; tajnik g. Ig. Šijaneč, učitelj v Gornjem gradu; odbornika g. Ivan Klemenčič, nadučitelj na Rečici in g. Josip Terčak, nadučitelj v Ksaveriju. Prihodnji zborovanje bodo meseca majnika — že bi ne bilo kaj važnega prej rešiti — pri Novi Štifti. Po zborovanju je bila presta zabava v znani gostoljubni gostilni Korenovi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 22. novembra.

Resnično besedo je v »Sovendečku« enkele spregovoril gospod Anton Korošec, ki bode posebno neprijetno zazvenela na uho tistem solzarem, koje imamo v svoji lastni stranki. Gospod Korošec izraža se takole: »Žalostno je, toda istinito, da z elegijami na »bratomorni boje na Kranjskem prikrivajo mnogi Slovenci ob periferijih svojo narodno nemarnost, zaspanost in lenobo. Kdor hoče delati ob periferiji, tudi sedaj lahko dela, in kdor sedaj ne dela, tudi takrat ne bo veliko, ako neha »bratomorni boje. »Straža« ni mogla razviti svojega delovanja, kakor bi bilo že leti, a vendar je nabrala nekoliko denarja in knjig. A še to je morala takoreč usiljevati, ker se domoljubi niso oglasili za podporo, katere vsled svoje nedelavnosti niso znali uporabiti. Storimo Slovenci ob mejah najprej svojo narodno dolžnost doma in potem se šele hudujmo na kranjske brate, če nam ne bodo tam hoteli pomagati, kjer so opešale naše moči!« Tako je! Gospod Korošec ima čisto prav! To je bilo naše mnenje že od nekdaj! Sedaj spravite v malho »bratomorni boje, ki je služil le v puhloglavne preteze, samo, da se je prikrla nemarnost, zaspanost in lenoba!

Klerikalci v zadregi. »Slovencu« je zelo neprijetno, da smo klerikalcem, ki so proglašili na-

minister zunanjih del grof Goluchowski predlagal svoj ga osebnejga prijatelja, krakovskega škofa Puzyne, za mesto nadškofa. Rampolla se je uprl in je zmagal. Puzyne, ki spada med najvišje poljsko plemstvo, je v merodajnih krogih jako priljubljen in zato je cesar naročil, naj ga vladu predlaga za kardinala. Rampolla je hotel preprečiti, da bi se to zgodilo. Napel je vse svoje sile, češ, Puzyne je premiad in nima nikakih zaslug itd. Rampolla je bil že skoro vse kardinalne pridobil na svojo stran. Poslanik grof Szecsen je to izvedel in je provzročil, da je cesar lastnorodno pisal papežu in mu v kategoričnem tonu izrekel željo, naj imenuje Puzyne za kardinala. Rampolla se je sicer že upiral, a papež ni imel pogura kljubovati cesarju in Puzyne je dobil škrat.

Dunajski in peščanski vladni krogi so, kakor je sedaj pač vsemu umetno, videli v kardinalu Rampolli svojega največjega nasprotnika in jasno je, da so napeli vse sile, da preprečijo njegovo izolitev za papeža. (Dalej prih.)

čelo, da se je treba tudi v političnih stvareh pokoriti škofom, dokazali, da sicer to načelo propagirajo, ravnajo pa se po njem samo, kadar jim to kaže. Škofo zahtevajo, da naj bodo politične stranke dobrohotne in popustljive druga do druge in naj nikdar strastno javno ne nastopajo. Z ozirom na ta nauk smo konstatirali, da se ga klerikalci prav nič ne drže in smo navedli v dokaz tega njihovo postopanje v dež. zboru in na raznih shodih. »Slovenec« seveda ne more utajiti, da je politika klerikalne stranke v direktnem nasprotju z načeli, ki bi jih stranka morala zastopati, in da se tudi ne vjema z nautki političnih njenih voditeljev-škofov, a se izgovarja prav po ligvoriansko. Pravi namreč, da je »katoliško narodna stranka v definiciji proti na silnosti izdajške zvez, katere geslo je: Libera!cem groš, klerikalcem knof! in hoče s tem zagovarjati postopanje klerikalne stranke, kakor da bi jim za ta specijelni slučaj bili škofo dovolili, da smejo javno našino nastopati in zatajiti sicer predpisano dobrohotnost in popustljivost. Naj nem brumni »Slovenec« vendar pove, kje je v pastirske listu zapisano, da ima ukaz škofov, da se naj katoliške stranke vzdržujejo strastnih javnih nastopov, samo hipotetično veljavo, in da se našm klerikalcem ni treba ravnati po njem? Kako zelo so gospodje okoli »Slovenca« v zadregi, ker ne morejo prikriti, da je vsa njihova politika v načelnem nasprotju z nauki škofov, katere klerikalci sami priznavajo za svoje voditelje, dokazuje konfuzno in naivno vprašanje v sobotnem »Slovencu«, demu se mi ne ravnamo po škofovskih naukib. O sancta misericordia! Tepcem okrog škofeve glasila smo, mislimo, že dovolj mnogokrat povedali, da ne priznavamo nobene škofovske avtoritete in da se borimo v prvi vrsti proti temu, da si laste popje, na čelu jim škofje, odločilno besedo tudi »in politice« Temeljni nauk klerikalcev pa je, da se treba tudi v političnih stvareh pokoriti škofom, torej je polnoma jasno, da bi naši klerikalci morali svojo politiko uravnati po škofovskih naukib. Tu ne pomaga noben izgovor! Klerikalci sami očitno greše proti škofovskim določbam, kako morejo potem zahtevati, da se škofom pokorje ljudje, ki ne priznavajo nobene škofovske avtoritete? Gospod Lampek je bil gotovo skrivnostno sladko ginjen, ko je v soboto zapisał dotedno kuricno vprašanje!

Katehet pred sodiščem. Ž, včeraj smo poročali o tistem katehetu, ki je v sobotnem »Slovencu« v anonimni in zelo mistični obliki kritiziral kazensko razpravo dne 16. t. m. v Škofji Loki. On sicer ne pove sodišča z imenom in tudi sodniku nalašč daje napačno ime. Poleg tega pa se v svojem poetičnem spisu laže ta Janc na tako nesramen način, da ga je treba še posebej izpostaviti slovenski javnosti kot grdega in podlega lažnika. To si ti, Peter Janc, kapelan v Škofji Loki! Mi te samo že vprašamo, kako si upaš do kazati svojo ostudno laž, da se je g. sodnik B. Židar Bežek že pred obravnavo proti tebi javno izrazil: »Gosp. katehet, za Vas pa stvar zelo slabo stojik in da je začel nad pričo kričati itd. Kakor smo poizvedeli od prisotnih poslušalcev, te je g. sodnik pač prav lepo poučil in — kakor je to njegova dolžnost — pred razpravo napeljal k poravnavi. Toda vse besede so bile zamen in mesto hvaležnosti za dobre pouke se sedaj hočeš maščevati nad — resnico in pravico. No, moreš imati kako upanje do ljubljanske vzklike sodnije!«

Pobožnost na cestah. V nedeljo so imele Marijine kongregacije svojo procesijo v Ljubljani. Poročilo o tej izvenredno lepi slavnosti je čitati v včerajšnjem škofovem listu. Mi se te najnovejše mode nočemo dotakniti, ker vsakemu prav radi puščamo vso njegovo pobožnost, ki je lepa stvar, kadar in če prihaja iz srca. Čudno zdi se nam le to, da se v sedanjem času v Ljubljani in po Kranjskem sploh prireja takliko pouličnih procesij. In to še sedaj

v tem mrzlem času, tako da se te uboge, belo in prav labko oblecene »kongregantinje«, kakor jih imenuje »Slovenec«, čež vse labko pri svoji goreči pobožnosti prehlade. Zakaj se ne ostane v »hramu božjem«, kjer se pač vsakdo najložje zataplja v pobožno molitev, zakaj se sili vedno s svečami v roki na ulico? To nam ni prav razumljivo. Sicer pa je Bonaventura tudi v nedeljo nastopal jako »ognjevit«. Pripoveduje se, da je bil na leci v uršulinski cerkvi zelo živahan. Toda ravno, ko je govoril najbolj prepričevalno, izmuznil se mu je plašč s telesa, tako da ga ni mogel takoj spraviti v status quo ante. In govoril je toliko časa, da je poslušalce pričelo skrbiti, če ni morebiti pozabil na to, da se je treba vrniti še v križevniško cerkev. Sicer pa se je izvršilo vse »v najlepšem redu.«

Narodna čitalnica v Ljubljani vabi svoje člane k jour fixu, kateri bodo jutri v sredo dne 23. tekočega meseca ob pol 9. uri v čitalnici d'orani »Narodnega doma«. Na sprednu je tudi tombola.

Koncert pevskega zboru »Glasbene Matice«, ki je bil v soboto zvečer v areni »Narodnega doma«, je uspel nad vse pričakovanje. Arena je bila do zadnjega keticka polna, kar je pač dokaz, kako velike simpatije utiva »Glasbena Matica« med občinstvom, zlasti ako se upošteva, da koncerta ni predreduščeno kot tako, marveč samo posamezni člani pevskega zboru »Glasbene Matice«. Na sprednu so bile pevske in glasbene točke in dva komična prizori. Mški oktet je pel s finim čutom in mašen z umetniško dovršenostjo Hajdrihovo milotožno pesem »Cerkvica« melodiozno Hudoverniku »Naša zvezda« Schwabovo »Stanica« in Vogričovo »Lahko noča«. Izmed vseh teh točk je najbolj ugajala Vogričeva pesem, ki se je na splošno zahtevanje morala ponoviti. Nekaj posebnega je bil mešani oktet, ki je pel H. Šimeistrovo pesem »Leži polje ravnok in dr. G. Krekovo »Idilo«. Obe pesmi ste se peli s finim umevanjem in ker so pevke, kakor pevci pazili tudi na niansiranje, ki včasih največ pripomore, da pride pesem do prave veljave, je bilo občinstvo kar očarano. Krekova »Idila« se je morala dvakrat ponavljati, vendar pa bi bila še bolj ugajala, kakor je navzoč njen skladatelj sam naglašal, ako bi se bila pela v nekolič hitrejšem tempu. Komična prizora »Anglež v galeriji slik« in »Lež zoper plešo« sta občinstvu ugajala, ako se sme sediti po precej živahnom ploskanju občinstva. Po našem, sicer nemeročajnem mnenju pa enake točke ne spadajo na koncert, ki se prireja pod okriljem takšnega društva, kakor je »Glasbena Matica«. Glasbene točke je izvajala v splošno zadovoljnost »Društvena godba. Po koncertu se je improviziral animiran ples, ki je trajal pozno v noč. Zdi se nam umeščno povabilo, o katerem je v »Slovencu« v danem času napisano.

Zahvala. Dne 20. t. m. pozno v noč mi je došla od v Ljubljani zbrani bojevnikov z leta 1878 prepričljiva brzojavka, v kateri se čl. zborovaleci zahvaljujejo za knjigo: »Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878«, poudarjajo, da je v nji označena tradicionalna hrabrost slovenskih sinov in postavljen časten spomin lepi domovini. Ker mi je bila brzojavka še le dostavljena, ko se je čl. zborovaleci že razšli, se tem potom iskreno zahvaljujem vsem častitim sobojevnikom in drugim udeležencem za laskavo priznanje in prepričljivi domači pozdrav ter kličem: »Bog živi in ohrani še mnogo let za patrijotično stvar tako navdušene, vnete in zvezte moje rojake!« — Pisatelj »Slovenski fantov«. — Na Dunaju, 21. listopada 1904.

Svetovna razstava v Ljelu (Lüttich), katera se udeleže tud jugoslovenski umetniki, se otvorja prihodnje leto meseca aprila in traja do novembra. Delegat za Avstrijo je Gustav Hartberger na Dunaju.

Prvi vinski semenj v Vipavi. Kakor je razvideti iz razpoložljivih plakatov, se priredi letosno tudi v Vipavi javni vinski semenj in sicer prihodnje nedeljo, dne 27. t. m. popoldne ob treh, na dvorišču g. Petera Trovčiča. Pred otvoritvijo ob 1. uri bo istotam predaval deželni potovalec učitelj g. Fr. Gombič z unmem kletarstvom na ozirom na dandanašnje vinske kupičiske razmere. Letošnja vina so prav dobra, zlasti onih posestnikov, ki načravljajo svoja vina po novem načinu; in ker so cene primeroma jako nizke, upamo, da poseti tudi naš semenj mnogo domačih in tujih kupecov. Priporimmo še, da vozi pošta iz Postojne v Vipavo in nasprotno dvakrat na dan

in sicer gre zjutraj iz Postojne ob osmih, popoldne pa ob štirih; z Vipave v Postojno gre zjutraj ob osmih, popoldne pa ob pol peti uri, tako, da se lahko pride v enem dnevu iz Ljubljane v Vipavo in nazaj. Na ta semenj prineso svoj vinski pridelek tudi obmejni goriški vinogradniki.

Požar na Brodu. Piše se nam v »Slov. Narodu« z dne 17. t. m., da je požar na Brodu pri Sv. Križu dne 12. t. m. provzročil le okolo 25.000 krov škode. Temu ni tako! Kolikor se namreč da presodi, je škoda v celem 60 do 70 tisoč krov. Gg. Susterš in Pfeifer, sedaj uredno na noge, odprtia svoje dobradelne roke, tu je široko polje za delovanje!

Akad. tehniško društvo, »Triglav« je izvabilo za tekoči zimski tečaj odbor, ki se je konstituiral slededeč: Predsednik: phil. Ivan Steblownik; podpredsednik: phil. Josip Hacin; tajnik: phil. Štefko Serajnik; blagajnik: tehnik Viktor Plehan; knjižničar: iur. Aleksander Hrašovec; gospodar: phil. Jakob Kelemina; odb. nam.: iur. Fran Pavlič.

Morilca Šegula-Muršec.

Iz Maribora se nam piše o porotni obravnavi, ki se je pričela včeraj. Kakor znano, zgodil se je v noči 19 na 20. avgusta t. l. v Dornovi pri Ptaju grozen zločin. Na železniški progi so našli strahovito raznesljeno truplo mlade kmetice Cecilije Šegula. V začetku se je mislilo, da je nesrečno ženo povozil in uasmrtil vlak, toda komisija je takoj spoznala, da je bila žena najprej zaklana, potem še položena na tir. Ker je bilo znano, da sta se umorjena žena in njen 28-letni mož Ozbalj Segula ne prestavljala v skupino razkošnih vil z večno zelenimi vrtovi in ščitnišči, vsaka obmorska skala se je s pomočjo denarja in moderne tehnike spremeniла v okras kraja. Iz vrvenja po teh parkih je videti, kakor da je tu skrb za življene in človeška beda neznana. Posebno se to kaže pri karnevalske obrobih v razposajenem korusu. Ko tičimo pri nas sredni najhujši zime, je na ulicah v Nici pravato rajanje, kjer se siplje cvetje. Posebno zanimiva je v Monte Karlu sijajna kazina s svetovnoznameno igralnico. — Prihodnji teden potujemo po zanimivi Turingiji, in sicer po mestih Weimar, Eisenach in Friedrichsroda.

Glas iz občinstva. Cesta na južni kolodvor je zelo slabo razsvetljena in če le malo megla prisne, zavlača pred kolodvorom pravata egipčanska tema. Nedavno se je pripeljal v Ljubljano z brzolokom ob 6. uri zvečer neki tujec. Izstopivši iz kolodvorskoga poslopja, ga je objela taka tema, da je vse začuden jel klicati: »Kje pa je mesto Ljubljana? — Pravijo, da ima južna železnica skrbeti za razsvetljavo pred kolodvorom. Ali bi občinski svet ne hotel poskrbeti, da bi železniška uprava tudi izpolnjevala svojo dolžnost?

Zivinski semenj. Dne 21. t. m. je bilo na letni semenj priznanih 941 konj in volov 431 krov in telet skupaj 1372 glav. Kupčija je bila pri govedi kakor pri konjih klobu slabemu vremenu prav dobra, ker so prišli po govejo živino Kočiči in Moravci, po konje pa Lahi.

Zaklalo se je v Ljubljani od 7. do 12. t. m. 90 volov, 2 kravi, 1 bik, 2 konja, 271 prašičev, 108 telet, 47 kostrunov in 11 kožličev, vpeljalo pa 8 zaklanih prašičev, 23 telet in 600 kg mesa.

Grozna nesreča se je pripetila pri gradbi karavanske železnice v Hrušici. V predoru je namreč eksplodirala mina in je bilo ubitih pri tem 11 delavcev, 19 pa tako močno poškodovanih, da je baje malo upanja, da bi okrevali.

Aretovan je bil v soboto Rudolf Höng, sedlar, rojen v Ljubljani, pristojen v Kraljevi Gradiški. Kakor smo poročali je bilo Karolu Štulju in Rudolfu Japlu ukradeno kladivo, uzda in krtča. Policija je sedaj dograšila, da je to tatvino izvrsil Höng, ki je bil že zaradi tatvine kaznovan. Aretovan je tudi pri raznih strankah popravljaj vozove, ne da bi imel za to uradno dovoljenje. — Tudi Ivana Žabjeka, o katerem smo v soboto poročali, da je poneveril g. Franu Ksaverju Kosparju 11 K denarja, je policija areto. — Nadalje je bil današ na južnem kolodvoru aretovan delavec Iv. Kržič iz logaškega okraja, ki se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil prej zadostil vojaški dolžnosti. Izdal ga je mimo, kojega je imel toliko pri sebi, da bi bil lahko izbasjal z njim celo pot.

Za vracilo tepen. Pred nekaj časom je posodil hlapco Stefan Gajus delavcu Jožefu Jankoviču 6 K denarja. Ko je Gajus včeraj Jankoviča tirjal, ga je izvabil do doma, češ, da mu bode dal denar doma, in ko sta prišli do tja, je začel dolžnik Gajusa pretejavati in ko se mu je ta postavil v bran, je segel Jankovič po nož in bi bil Gajusa z njim osuval, ko bi mu ne bil ušel.

Srajco si je izbral sioči 15letni mizareki vajenec Edvard Žgor

kateri sta pila po umoru žganje, se je našla pri Muršcu. Kri sta izlila v Pesnico ter tudi škaf razbil in pometala v vodo. Danes se obravnavata nadaljuje in zaključi.

Tretje letno poročilo podpornega društva za slov. visokošolce v Pragi. Iz poročila posnemamo slededeč: Društvo je imelo v preteklem letu 1903/04 217597 K dohodkov okoli 230 kron manj, kot lani — in 180658 K izdakov. Društveno premoženja znaša 177

pred Olupovo prodajalnico na Starem trgu. Žgor je med tem časom, ko je imel prodajalec opraviti s strankami, porabil prliko in ukradel srajec, ka tere pa ni imel dolgo časa, ampak mu jo je kmalu po tativni odvzela policija.

— **Perod na cesti.** Včeraj popoldne ob 1. uri je šla hlapčeva žens M. P. v deželno bolnišnico podrobit. Pred Sv. Petra cerkvi je pa onemogla in na cesti porodila de klico. Prepeljali so jo z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

— **Tativna.** Gospodu Jožefu Lenzu, trgovcu na Resljevi cesti, je dne 20. t. m. neki dosedaj neznanat ukradel iz hleva dve konjski odeeji, vredni 10 K.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 10 Slovencev, 20 Hrvatov in 44 Crnogorcev, nazaj je pa prišlo 250 Slovencev in Hrvatov. — Iz Hrvašce je prišlo 190 Hrvatov. — Iz Westfalskega je prišlo 100 Hrvatov. — V Hrušico se je odpeljalo 35, v Št. Vid na Koroško pa 25 delavcev.

— **Mestna posredovalnica za delo in stanovanja.** Mestni trg Številka 27, telefon Številka 99. Od 11. do 17. novembra je dela iskal 12 moških in 57 ženskih uslužencev. Delo je bilo ponudeno 14 moškim in 39 ženskim uslužencem. V 41 slučaju se je delo sprejelo. Od 1. januarja do 17. novembra je došlo 2527 prošenj za delo in 2477 deloponudev. V 1482 slučajih je bilo delo sprejeto. Delo dobe takoj moški: 1 ključev, 3 mješav, 3 trgovski sluge, 1 hotelski sluga, 2 gostilniški hlapci, 2 kočnje, 4 vozniki, 6 konjskih hlapcev, vajenci za trgovino in pekarijo; ženske: 2 prodajalci specijalne stroke, 1 bona, 2 gostilniški kuhanici, 6 dekle za vsako delo, 7 dekle za otrokom. Službe iščejo moški: 1 oskrbnik, 2 mizar, več pisarniških slug, 2 bišnikar, ženske: 1 konterističa, 2 blagajničarki, 2 prodajalci drobnega blaga, 1 trdskančar, več računajočih nastakaric, 2 kuhanici k orežnikom, 1 sobraca, več finih in navadnih kuharic. — Oddati je takoj stanovanja z 1, 2, 3 in 6 sobami, 1 prodajalca, več mesečnih sob. V najem se iščejo za februar stanovanja z 1, 2 in 3 sobami — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko za odgovor.

— **Hrvaške novice.** — Pri volitvah v zagrebški občinski zastop je tudi v II razredu sijajno zmagal neodvisna narodna stranka. Razen dr. Teodorovića je izvoljenih vseh deset narodnih kandidatov. Med Teodorovićem in kandidatom Mošinskega Beluva nom se vrši ožja volitev. V III. razredu so bile volitve v soboto pozno v noč. Izvoljeni so kandidati Starčevičeve stranke prava.

— **Srbsko akademsko podporno društvo v Zagrebu** je volilo, kakor nam poroča, tale odbor: Predsednik jur. Milan Popović, podpredsednik phil. Miloš Grčić, tajnik phil. Kosta Petrović, blagajnik jur. Stevan Brizak, knjižničar phil. Bogdan Lastavica, odbornika Mijoje Stanković in Andrija Frušić.

— **Najnovejše novice.** — Princezinja Lujiza Koburška odide kmalu iz Pariza na Angleško, kamor sta jo povabila sestra princezinja grofica Lonyay in njen mož, da praznuje z njima božične praznike.

— Grofica Lonyay je kupila na Ogrskem gračino Višo, ki obsegata 500 oralov zemlje. Na ta način je postala ogrska posestnica. Kupno pogodbo je podpisala kot belgijska princezinja.

— 34 let obstrukcija. V kneževini Ratenburg so kmečki poslanci pred 34 leti zapustili deželni zbor ter se šele letos vrnejo, ker se je dosegla sprava.

— Zakonska dvojica — morilca. V Pasavu so našli v nekem hotelu hraničnega uradnika Magesa s prerezanim vratom in prebito glavo. Uropanih mu je bilo 3000 mark. Roparska morilca sta potnik Pfreundner in njegova žena, ki so ju že zapravljali.

— Protektorat družbe modrega križa je odložila nadvojvodinja Marija Jožefa, ker so se v družbi zgodile velike sleparje.

— Osem oseb je podstreljalo pri gradnji mostu v Csarnoczi (Ogrsko). Vsi so bili mrtvi.

— Policijski nadkomisar zaprt. V Kakovo se zaprl policijski nadkomisar St. N. Balicev, zaradi zlorabe uradne oblasti, ker je nekega nejoščenega podjetnika pravodarno opozoril, da se bo vršila pri njem hišna prestava.

— Umor in samomor. V Tečnu je narednik Schuh 54 pošpolka v pisanosti ustrelil 23 let nega poročnika Fr. Grussa, nato pa še sebe.

— **Časnikar — poslanik Urednik »Newyork Tribune«, Reid, postane ameriški poslanik v London.**

— 12 Italijanov je zgoralo v Brooklynu v pristaniških skladisih.

— Za ameriško mornarico je proračunjenih za prihodnje leto 114.530.638 dolarjev.

— Rusija za ravnopravnost. Ruska vlada uvede poljski naučni jezik v petih seminarjih, v enem pa litavski jezik.

— Oton Taussig, znani slovenski tovarnar z Dunaja, je med prevozom s kanarskimi otokov, kjer so ga bili prijeli, skočil v morje, vendar so ga zopet izvlečli ter pripeljali v Barcelono, kjer ga prevzame austrijski policijski uradnik, da ga spremi na Dunaj.

— **Moralen major.** Mlada, lepa gledališna igralka, gospica Albertina K. se je moralata že dan zavorjati pri dunajskem okrajnem oddelu zaradi protesta proti javni pravnosti. Vpokojeni major Artur H. jo je namreč ovadil, da se čestotraj kaže pri oknu svojega stanovanja v tako pomajkljivi in zapravi toaleti, da spravlja v nevarnost moralu mladih gimnazijcev, ki obiskujejo privatno gimnazijo nasproti njenemu stanovanju. V ovadbi še pripomnila: »Tudi bi ne bilo dobro, ačko bi se vsled njenega vedenja pojavil moj 12 letni sin.« Obtožena se je zagovarjala, da nosi na dostojen način izrezano jutranjo oblesko; mogče je pa, da se je v tej obliki pokazala tudi kdaj pri oknu, ne da bi pri tem mislila na zapeljavanje mimogrednih gimnazijcev. Ravnatelj dotične gimnazije je izjavil kot priča, da se igralka, kolikor je njemu zasno, se ni nikoli nespedobno obnašala. Sveda je bila igralka oproščena.

— **Trust za moritev otrok.** Pri kazenskem sodišču v Philadelphia pričela se je te dni obravnava proti ženski odr. Elizabeth Ashme adovi in njenemu pomočniku dr. Matthewu Mc Vickarju vseled raznih kriminalnih operacij. Imenovana dva obtoženca sta bila vodji sindikata morenje novorojenčkov, katerih grozljemu zločinu se prišli pred par meseci na sled. Potom prelakava se je že dognalo, da sta morila novorojenčke kar na debelo. »Specijalisti, kateri je služil pri grozni ženski, je otroku kar na debelo sežigal, dočim njihove matere niso vedele, kaj se krog njih godi. Tudi več mladih deklet, katere so umrle v sledu operacije, je brez sledu izginile. Njihova trupla so poslali iz mesta in jih počopali, ko jih je metala na ogenj. Isti sindikat je posloval tudi v drugih mestih ter ima tudi v New Yorku svojo filialko. Pri obtožencih so namreč našli najemno pogodbo za neko hišo v New-Yorku. Coroner bude dokazal, da sta na leto po 800 do 900 otrok na ta način pomorila. Na ta način je Ashmeadowa zaslužila na teden po 800 do 900 dol. Obdelava je le s takozanimi »boljšimi krogicami«.

— **Zasluge za domovino.** Pri zadnjih volitvah v italijanski parlament je krožila v volilnem okraju Gallarate tiskovina, v kateri se je volilcem priznalo, da volijo zopet justičnega ministra Ronchettija v parlament. Obenem so bile naštete vse vse zasluge, ki si jih je stekel ta ljudski zastopnik za domovino, in sicer: 1. je dosegel ločitev občine Casorate in Arsago, 2. da je bil nezdreni Luigi Pastorelli sprejet v blaznico, 3. da se je Karlo Lemidu znižala kazenska, 4. da se je zvišala plača pismenoski Procacciou, 5. da se je znižala kazenski Pietru Dettoni, ki pa je med tem časom umrl, 6. da dal darila raznim osebam in 7. je naklonil večji prispevek rešilni straži.

— **Napačni srbski prestolonaslednik.** Dva gojenca belgrajske podčaščne šole sta napravila nekega prostega dne izlet v bližnji Obrenovac ter si naročili oblagano črno kavo. Nemalo sta se začudila, ko jima je postrigel gostilničar sam globoko se klanjajoč ter prinesel razen naravnih kave tudi peciva, likerjev sploh vsega, kar je zmagla hiša. Ko sta hotela plačati, se je gostilničar odločno braili dečarja ter izjavil v splošno začudenje vojakov, da si šteje v veliko čast, ker je smel pogostiti Nj. kraljevo visokost, princga Gjorgja Zaman sta mu gosta zatrjevala, da sta navadna vojaka. Gostilničar ni hotel ničesar o tem slišati ter je

skrivnostno meščanje pripomnil, da dobro ve, da kraljeva visokost nobe izdati inkognita in da visoka gosta že smeta računati na njegovo molčanost. O tem je zvedel tudi prefekt, ki se je brž prišel priklonit mladima gospodom, katerima je začela stvar postajati zabavna, ter ju pokorno povabil k obedu. Obed je bil nad vse sijajan, in prestolonaslednik se je prijateljsko razgovarjal s prefektom, kar je tega povzdigalo v deveta nebesa. Med tem je postal prefekt v Belgradu po navodila, kje je kako na prenosi prestolonaslednika in njegovega adjutanta. Lahko si mislimo kak obraz je naredil prefekt, ko mu je še k obedu došlo iz Belgrada naročilo, naj »visokoste arretira. Sveda je iz ponenga gosta takoj zrasel strogi prefekt, ki princu zabrusil v obraz vse pravke, ki so mu baš prišle na jezik. Sedaj sta prestolonaslednik in adjutant v vojaškem zaporu ter prideta pred vojno sodišče, ki menda ne bo prestrogo. Napovedi prestolonaslednik pa je dočasno tako podoben, da ga je prav lisko zamenjati.

— **Stroj mesto sobarice.** V nekaterih londonskih hotelih ne kratčajo več oblike s krtico, temveč s posebnim izpihalnikom. Istočasno je prišel v rabo stroj, s katerim se osnažijo pnevmatično prahu sobni predmeti, ki jih je bilo treba dosedaj z roko, oziroma eno brizati. »Pnevmatično omelo« je francoska izumdba. Ta stroj sestoji iz pernatega omela, kojega držalo je izdolbeno in opremljeno s sealko, ki takoj potegne z močjo vase ves prah, ki ga omelo najde na predmetih. Cela priprava se goni z mehom. V bodoče ne bodo več sobarice razbijale dragocenih vaz in steklene posode, temveč bo to preskrbelo »pnevmatično omelo«.

— **Pretresljiva rodbinska drama.** V Kološvaru je neki pohoten ne posilil 11letno deklico Heleno Toma. Deklikin brat, ki je bil za poštne praktikante v Budapešti, si je vzel dogodek tako k srcu, da je sklenil rešiti čast rodbine na ta način, da ustreli sestro in sebe. Pripeljal se je domov iz Budapešti s tem sklepom. Da pa prihrani otroku vse muke, nagovoril jo je, da ste se šla igrat »slepe misi«. Med tem ko ga je sestrica iskala z zavezanimi očmi in razprostretimi rokami po sobi, izvlekel je brat revolver ter ustrelil njo, potem pa še sebe. Brat je obležal mrtev, dočim deklica še živi, četudi smrtno ranjena. Po mestu je zbulil ta dogodek nepopisno razburjenje. Takoj so se raznesli po mestu tiskani listi, v katerih se je zahtevalo, da se zapeljive takoj zapre. Tudi se je nabral denar med prebivalstvom, da se je mladenič pokopal na stroške prebivalstva.

— **Zlata se je v Združenih državah leta 1908.** pridebilo za 73,591.700 dol., srebra za 29.322.000 dol. Prva država za zlato je Colorado, ki je dobila za več kot 22%, milijona dolarjev zlata in za než 7 milijonov dolarjev srebra. Na celi zemlji se je lanskoto leto pridobilo zlata v vrednosti 325.527.000 dolarjev in srebra za 92.039.600 dolarjev. Samo Avstralija prekosi Zvezne države v pridobivanju zlata, kajti ona je lani dobila te kovine v vrednosti za več kot 82 milijonov dolarjev. Mehika pa nas prekosi za srebro, ki ga je ona lani izkopala za več kot 38 milijonov dolarjev. Afrika je na trajetju mestu za zlato, z 69 milijoni dol.

— **Za kazen je moral — kaditi.** Šolski ravnatelj v Sioux City je v velikih stekah, kajti starši 12 letnega Arthur Love Mooreja so vložili proti njemu kazensko tožbo. Šolski ravnatelj je namreč imenovanega dečka prisilil pokaditi v njegovi prisotnosti v razredu nič manj kot 20 cigaret. Kaditi je moral eno za druge, ne da bi smel pri tem pljuvati. Deček je postal pri tem tako slab, da se ga smrtnobolnega prinesli domov. Ravnatelj je dečka kaznovil, ker je na ulici kadil cigarete. Deček je še vedno bolan. Prbivalci so zelo ogroženi proti takemu ravnanju z dečkom.

— **Od smrti vstal.** V mrtvi šnici v Osnah se je pripelil izreden slušaj. V mrtvašnicu so zbrali coronar Bišej in običajna mrtvaška jury, da izreko uradno mnenje o nem mrtvcu, — ko je slednji potegnil raz sebe mrtvaško platno, v katero je bil zavit. Pravnik so prestrašeno odškobili, ko jih je mrtvec pravel začudenno gledati. Coronar je prišel zdravnik na lico mesta, se je pa z mrtvico zopet onesnestil in par minut na to definitivno umrl. Nasledno je zdravnik storil var, da mu reši življene. Pokojnika so dva dni preje našli nezavestnega na ulici. Kraj njega je ležala mala steklenica, v kateri je bil brezdomno strup. Muža so prinesli v bolničo, kjer je prvič umrl, na kar so ga peljali v mrtvašnico, kjer je s smrtno petrila.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 22. novembra. Današnja seja poslanske zbornice je bila zelo živahnja. Češki radikalci Choc je vprašal ministrskega predsednika, ako bo prekinil nadaljnja pogajanja z ogrsko vlado, ki je na takoj nečuven način kršila ustavo. Nato se je nadaljevala debata o govoru ministrskega predsednika. Posl. Romančuk je odobraval odredbo, da so na vseučilišču v Zagrebu položeni iz piti pogojno tudi veljavni v Avstriji, ter zahteval, da se ustanovi malorusko vseučilišče.

Posl. dr. Erler je luto napadal dr. Körberja, katerega je naravnost dolžil laživosti; v podkrepljenje svojih trditev je čital dolgo poročlo mestne policije v Incmostu o izgredih.

Se ljutejše je Körberja napadal Vsenemec Berger, ki je trdil, da sloni Körberjeva vlada na korupciji.

Podpredsednik Kaiser je govornika trikrat poklical k redu Sedaj govori naučni min. Hartel.

Dunaj 22. novembra. Biankini in tovariši sodnje interpellirali vlado o konfiskaciji »Narodnega lista« radi afere dalmatinškega namestnika Handla.

Dunaj 22. novembra. Zatrjuje se, da ste se Anglija in Rusija dogovorili, naprositi avstrijskega cesarja, da imenuje petega člena v preiskovalno komisijo radi hullske afere. Sodi se, da bo na to mesto imenovan admiral grof Montecuccolli.

Dunaj 22. novembra. Danes se sestane ministrski svet, v katerem bo minister Randa podal važno izjavo.

Budimpešta 22. novembra. »Magyar Ország« poroča, da je državno pravdilstvo dobilo nalog, da uvede proti vsem onim poslancem, ki so predsednika Parcza ovirali v izvrševanju njegovih dolžnosti, kazenska preiskava radi našilstva.

Budimpešta 22. novembra. Cesar je sprejel grofa Tiszo, ki mu je poročal o položaju.

Iz liberalne stranke je dosedaj izstopilo 14 poslavcev. Med izstopivimi sta tudi grof Karoly in Hodik Barkoczy.

Bivšemu ministru Wlassitsu, ki je tudi izstopil iz liberalne stranke, so dijaki na vseučilišču pripredili viharno ovacijo.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 22. novembra. Vesti, ki so došle z bojišča, potrjujejo, da se je velika bitka, ki se pričakuje že več dni, že pričela. Japonci so stopili v ofenzivo 17. t. m., ko je armada generala Nodza jela prodričati proti Linšipu in Putilovi gori. Prvi japonski ofenzivni poskus je se izjavil. Japonci se sedaj trudijo, da bi obkolili rusko levo krilo. To se jim bo pa težko posrečilo, ker je Kuropatkin že premočan. Po bitki ob reki Šaho je namreč že dobil 50.000 novih vojakov na pomoč. Sodi se, da so Japonci stopili v ofenzivo, ker so se prepričali, da Port Artur v doglednem času še ne pade.

Petrograd 22. novembra. Car Nikolaj je s posebnim ukazom pozval namestnika Aleksejeva v državni svet in ga imenoval za člena ministrskega zbora.

London 22. novembra. Iz Mukdena se poroča z dne 21. t. m.: Vkljub najljutjejšemu japonskemu artiljerijskemu in pehotnemu ognju so Rusi vzdržali Putilovo goro in odbili vse napade. Toplomer je padel na 25° pod ničlo.

London 22. novembra. Po poročilih iz Vašingtona je Rusija kupila od argentinske republike več vojnih ladij. Kupčija je že gotova. Rusija je plačala za ladje 102 milijona rubljev.

Deček

ki je ob sobotah popoldne prost, se takoj sprejme za lahko delo.
Več pove uprav. „Slov. Naroda“.

Pes

(prepelčar), sivorjave barve, z znakom „Ljubljana 541/2“, se je izgubil. Kdor ga najde, naj ga odda proti nagradi pri firmi **Lavrenčič & Domicelj** na Dunajski cesti. 3403-1

Nova hiša z vrtom

na Jesenicah, ob državnih cesti, tik novega kolodvora, se proda. Hiša je na najlepšem kraju, z dvema lokaloma in pripravna za obrt in trgovino.

Več pove **Anton Čebulj**, posestnik na Jesenicah. 3400

Več sto 3279-6

divjih kostanjev

visokodebelnato, krepko drevje za drevo, ima poceni na prodaj

trško oskrbništvo v Postojni.

Dobr zaslужek
se nudi vsakomur z nabiranjem naročil odličnih novosti za božič novo leto in predust. Ponudbe na M. WAHRMANN, Budapešta, VI., Bajnok-utcza 1. sz. 3383-1

Meblovana
v mesečna soba

s posebnim vhodom se odda takoj.

Poizve se pri FR. IGLIČU na Mestnem trgu št. 11. 3383-3

Trgovski pomočnik

star 21 let, izurjen v trgovini mešanega in železniškega blaga, želi radi premeh v sedanjih službi isto spremeniti. Nastop mogoč v 6 tednih.

Nastop pove upravištvo „Slov. Naroda“. 3380-2

Ker je tukaj še nepoznan, išče tem potom mesta 3398

instruktorja, prelagatelja ali tudi pisarja

vpojen nadučitelj, ki je več let služboval na italijanskih javnih ljudskih šolah v Trstu in je usposobljen za poučevanje vseh na slovenskih, italijanskih in nemških ljudskih šolah predpisanih predmetov. — Več pove upr. „Sl. Nar.“

V hiši „Narodne tiskarne“

v Knafovih ulicah št. 5
se odda za 1. februarij 1905

lepo stanovanje

v III. nadstropju, oboječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe, poselske sobe, kleti in podstrešja.

Več v upravištvo „Slov. Naroda“.

Zgodovinska povest
iz francoskih časov na Kranjskem

„Pod novim orlom!“

(ponatis iz „Slov. Naroda“)

je izšla!

Ta povest je, izhaja v „Slov. Narodu“, vzbudila mnogo pozornosti in živo zanimanje po vsej deželi ter smo jo moralni na mnogostranskem izrecno zahtevali izdati v posebni knjigi.

Dobi se edino-le pri L. Schwentnerju v Ljubljani. Izšlo po K 1-60, po pošti K 1-80.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaje

vele vrste rent, zastavni pisev, prioritet, komunalnih obligacij, sreček, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese Izdeja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.—

Zamenjava in okompenje

izštebane vrednostne papirje in Zavarne srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitinske kavcije.

Ekompt in inkasso monie.

Borsna narocila.

Podružnica v SPLJETU.

Demarne vloge sprejeman

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. 39-134

Promet s čeki in nakaznicami.

Razpis

službe mašinista pri vodovodu za Novo mesto v Stopičah.

Isti mora biti več v ravnanju z bencin-motorji ter tudi več popravljanja raznih vodovodnih naprav.

Plača 1100 K na leto ter prosto stanovanje v strojarni.

Prošnje so vložiti do 10. decembra 1904 na mestno županstvo v Rudolfovem.

Nastop službe s 1. januarjem 1905.

Mestno županstvo Rudolfovo

dne 20. novembra 1904.

Župan: S. pl. Sladovič.

3390-1

Indra Tea

najfinješi in najboljši čaj na svetu.

Najfinješi zajutrek, izvrstna južina. 2293-30

Najboljše sredstvo proti prehladi.

Osobito pripravljen za pokvarjen želodec.

Posepuje probavo ter brani želodec bolezni.

Dobiha se v drogerijah in boljših trgovinah s špecerjaskim delikatesnim blagom.

Naraven je v originalnih zavojih s stalno ceno.

Na veliko pošilja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Ces. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Ausee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francova vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopolne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Ženeva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popolne osobni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francova vare, Karlove vare, Prago, direktni voz I. in II. razr. — Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE. Osebni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, z 1 ur 5 m pop. istotako. Ob 7. ur 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — PRIHOD V LJUBLJANO juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. ur 23 m zjutraj osobni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Ausee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razreda) — Ob 7. ur 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. ur 10 m dopolne osobni vlak z Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francova vare, Karlove var, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob Jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. ur 44 m popolne osobni vlak z Dunaj, Ljubna, Sezthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomost, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. ur 44 m zvečer osobni vlak z Dunaj, Ljubna, Beljaka, Smohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Lince, Budejvice, Plzna, Mar. varov, Heba, Francov varov, Prage in Lipskoga. — PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA. Osebni vlaki: Ob 8. ur 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. ur 32 m popolne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. ur 35 m. zvečer istotako. — ODHOD IZ LJUBLJANE drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. ur 28 m zjutraj, ob 2. ur 5 m popolne, ob 7. ur 10 m zvečer. — Ob 10. ur 45 m ponoci samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — PRIHOD V LJUBLJANO drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. ur 49 m zjutraj, ob 10. ur 59 m dopolne, ob 6. ur 10 m zvečer. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je z 2 min. pred krajnjim časom v Ljubljani.

Po visoki kralj. dež. n. vladu proglašena za zdravilno rudniško vodo

Apatovačka kiselica

naravna alkališko-murlatiško-litija slatina, bogata ogljikove kisline

izvrstna kristalno čista namizna voda.

Gospodite zdravstvene avtoritete pripisujete tej slatini najbolj uspeh pri vseh boleznih prebavnih orgnov in požiralnika, trganju in revni, pri želodčnem, pljučnem, vratnem in vseh drugih katarrjih, pri zlati žili, pri oblistni in boleznih v mehurju, pri kamenu, pri sladkorni bolezni, zrnatih in oteklih jetrih, gorečici in mnogih drugih boleznih. Preizkušeno izvrstno in nenadkrijivo sredstvo pri spolnih in mnogih drugih ženskih boleznih. Analizala sta jo prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorni svetnik in kr. prof. dr. S. Bošnjaković.

Odkrovana na mnogih strokovnih razstavah z 15 zlatimi srečnjaki.

„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“

Zagreb, Ilica št. 17. 487-81

Dobiha se po vseh lekarnah, drogerijah, restavracijah in gostilnah.

Zastopnik na Kranjsko: C. MENARDI v Ljubljani.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernove ulice štev. 9

priporočata

ovojo z najnovejšimi predmeti popolnjeni zaščito v

konfekciji za dame

kar kar tudi

obleke za gospode in

dečke

po čudočilo nizkih cena, zagotavljač točno in solidno poštevbo.

Ceniki se razpoljujajo na zahtevo začoton in poštne potoce.

Sokolska obleka
če nova, za osebo srednje velikosti, je radi odpotovanja **poceni na prodaj**. Kje, pove uprav. „Slov. Nar.“. 3350-3

Prav malo rabljena cela kovačka oprava

se po nizki ceni proda zaradi gospodarjeve smrti. Dobri se sedaj pri **Jernej Vidmarju**, kovačkemu mojstru v Dobu. 3357-3

Razpis.

za razširjenje ljudske šole v Sodražici se razpisuje oddaja stavbnih del.

Zmanjševalna dražba se bodo vršila dne 5. decembra t. l. ob 9. uri dopoldne v obč. pisarni.

3385-3

Vsa dela so proračunjena na 33.500 kron.

Natančni proračun, načrti in pogoji so razpoloženi v občinski pisarni v Sodražici ob uradnih urah.

Pismenim ponudbam je priležiti 10% kaveje, ter je iste vložiti do dne 4. decembra t. l.

Stavbni odbor.

Št. 38.791.

Razglas.

V soboto, dne 3. decembra t. l. med II. in 12. uro dopoldne se bodo vršila pri tukajnjem odgonskem uradu minuendo licitacija za preskrbljevanje hrane in priprege (vožnje) odgoncev za odgonsko postajsko občino ljubljansko za leto 1905.

K tej licitaciji se vabijo podjetniki s pristavkom, da je prevzemnik vložiti 100 K varšine.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne

Tapetovanje sob od 16 K daje.

Tapetniška in dekoracijska dela.

Slavnemu občinstvu dovoljam se nujnno priporočati v nabavo raznih tapetnih in dekoracijskih potrebsčin. Določeno službovanje pri slovenih tu- in inozemskih tvrdkah me usposabla kot vsestransko izvežbanega in izkušenega, da morem vsekakor načinejše in najboljše zadostiti svoji nalogi, bodisi v tapetniški ali dekoracijski stroki, kakor tudi v izdelavi vsakočajnih pohištva.

Istotako si usojam pripomniti, da imam v zalogi razna najmodernejše oblažljena pohištva, kakor divane, otomane itd. razne potrebne okrasne v oknom, hišne preproge, pogrinjala, sploh vse v mojo stroko spadajoče predmete. — Prezamezen naročila v kompletnem opremljenju sob in event. prenavljanje obrabljenih pohištva; istotako postrežem vsaki zahtevi raznih ureditev sob, hotelov, vil itd.

Z zagotovilom najekskluzivje postrežbe in točne izvršitve priporočam se sl. občinstvu v blagohtotno uvaževanje.

Velespoštovanjem 3074-6

Jvan Černe, Ljubljana, Breg, štev. 20.
Cojzova hiša.

Preselitev krojaške obrti.

Podpisani vladljivo naznanja p. n. občinstvu, da je preselil svojo

krojaško obrt z Brega štev. 14 na Dvorski trg štev. 3

(pod „Narodno kavarno“)

Zahvaljuje se za dosedaj izkazano mu naklonjenost in upa, da mu jo p. n. občinstvo tudi nadalje ohrani, ter zagotavlja, da bo s točno postrežbo, najboljšim blagom in zmernimi cenami vedno skušal zadovoljiti cenejne naročnike.

Z odličnim spoštovanjem VEKOSLAV BARLE

civilni in vojaški krojač

3331-4 izrašan in izvežban na c. kr. tehnologičnem obrtnem muzeju na Dunaju

Ljubljana, Dvorski trg 3.

ENTERPRISE TINNED MEAT CHOPPER

Trgovina s perilom in modnim blagom

C. J. HAMANN

priporoča naslednje predmete:

KILOBUKE

volnene, dlakaste, svilene, plišaste za gospode in dečke

iz tovarn ces. kralj.

dvornih dobaviteljev

Viljema Plessa na Dunaju in Josipa Pichlerja sinov v Gradcu.

Kravate

(vedno jih je nekaj tisoč v zalogi)

v izberi, okusu in ceni brez konkurence.

Za pošteno postrežbo jamči firma

J. C. HAMANN 2975-7

na Mestnem trgu štev. 8

dobavitev perila c. in kr. visokosti, raznih častniških uniformira nj, zavodov itd.

Velik Miklavževa prodaja blaga

se prične

v ponedeljek, 21. novembra

v trg. zalogi blaga

A. Primožiča

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 25.

Stalna razstava blaga vsako nedeljo
do Božiča, tudi zvečer ob razsvetljavi.

Od pričetka prodaje za Miklavža in za Božič so cene znižane kolikor mogoče, pri mnogih predmetih pa celo čudovito nizke, o čemer se lahko vsakdo prepriča, če si ogleda, ne da bi ga silili, da kaj kupi.

Na prodaj so: Umerjene obleke v kartonih, moško in žensko perilo, kožuhovine, preproge, damska konfekcija z. pr. paletoti, plašči (Brunnenmäntel), bluze in krila, poslednje lastnega izdelka, predpasniki, svilnato blago okoli 5000 m in premnoga drugih predmetov.

3377-2

Prima trboveljski in dolenski kosovni premog

priporoča na odvetje po 10 centov ali višje, na dom postavljeno, po znižani ceni
zaloga premoga

J. PAULIN
lastnik premogokopa 3355-3
Ljubljana, Marijin trg štev. 1.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg. 3402

in Tekoči teden: Velezanimivo!

Nica ob karnevalu
in Monako.

! ? !

Stoj, prijatelj! Kam gremo za spremeno?

Pojdimo enkrat

na Poljane k Erjavcu'

Tam se dobi vedno sveže Koslerjevo
pivo, dobra prista vina, gorka in mriza
jedila.

Postrežba točna. — V zabavo za goste
glasovir.

Se priporočam z vsem spoštovanjem

J. G. Erjavec.

Grenčica

„Florian“
in likér 5-267

„Florian“
najboljša kapljica za želodec.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju več take
prilike!

500 komadov za gld. 1'80.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijnska
ura z veržico, natančno idoča, za kar se 3
leta jamči, 1 moderna svilena kravata za go
spode, 3 komadi ff. žepnih robov, 1 elegan
prstan z gospodo s ponarejenim žlahtnim
kammom, 1 dulec (ustnik za smotke iz
jantaria, 1 elegantna damska broža, novost,
1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat
mošnjiček za denar, 1 žepni nožek
s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3
napravi gumbi, vsi iz double zlate s pa
tentiranim zaklepom, mičen album s 36
prekrasnimi slikami, 5 šaljivih predmetov,
ki vzbujajo pri mladih in starih veliko
veselost, 1 jako koristno navodilo za se
stavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih
za dopisovanje, in še čez 400 raznih
predmetov, ki so v domadjini neobhodno po
trebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama
tega denarja vredna, velja samo gld. 1'80.
Razpoložila proti poštnemu povzetju, ali če
3396 se denar naprej pošije

Dunajska razpoložiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Anton Škerc 2-135

Zlatorog.

To krasno narodno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Ašker, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funtkovem
prevodu nemške Baumbachove
idile. Ašker se je tesno oklenil
pravljiske snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lova“. Tako
je ustvaril Ašker iz narodne prav
ljice čisto novo, svojo episko pesnitev;
zato se nadejamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvirni,
slovenski Zlatorog.

Iščel je v založbi

L. Schwentner-ja
v Ljubljani

in velja broširan 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.

Dobiva se povsed!

J. BUZZOLINI

delikatesna trgovina
v Ljubljani.

Cailler

ajslastna svetarska mlečna čokolada.

VALENTIN GOLOB

(preje Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg 10

priporoča: pristno pozlačene
magrobne krize, kuhinsko po
sodo, tehnicne in uteži, mere,
mesoreznice, posode za mast,
mline za kavo, ribainice za kruh,
likalnice na špirit (poraba špirita
1/10 litra za 3 vinarje v 1 uri, na
oglio in za svito; lite kotle, šte
dičnice peči, predpečnice, posode
za premog, gumiljive cevi, pipe,
nepremičljive vozne plante, vozne svetilke, razno rokodelsko orodje,
samokolnice orala, slamorezne kose in stroje itd. 2756 4

→ Založnik zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov. ←

Vse sega po mojih

lepih desinih iz svilatega
blaga in žametov za bluze.

ERNEST SARK

na oglu Židovskih ulic in Dvorskega trga.

3361-1

Ruske

jopice iz najfinejšega svilna
tega pliša in sukna se dobe
po najnižjih cenah
v Angleškem skladišču oblek
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

Z odličnim spoštovanjem
Oroslav Bernatovič.

Kožuhovino

→ najlepše izvršitve →
po znižanih cenah

priporoča

3280-5
Karl Recknagel

na Mestnem trgu št. 24.